

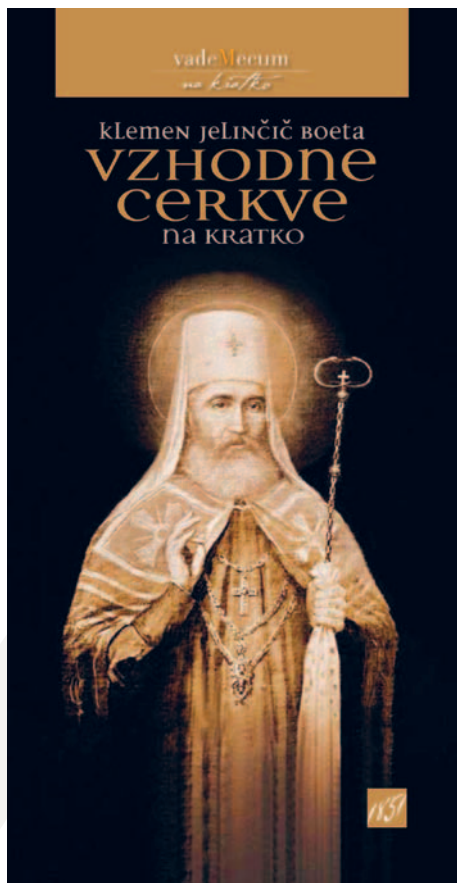

CELJSKA MOHORJEVA DRUŽBA

Prva slovenska založba

CELJE - LJUBLJANA

KLEMEN JELINČIČ BOETA: VZHODNE CERKVE

Podatki o knjigi

- Naslov: VZHODNE CERKVE na kratko
- Avtor: Klemen Jelinčič Boeta
- Prolog: Bogdan Dolenc
- Urednik: Ivan Mohar
- Cena: 25 €
- Velikost: 100 mm x 195 mm
- Vezava: broširano z zavih
- Število strani: 256
- ISBN: 978-961-278-185-9
- Založnik: Celjska Mohorjeva družba

Kontakt

Nina Brumec
telefon 01.244.36.70
mohorjeva@siol.net

Kratek vodnik po vzhodnih Cerkvah

S to knjigo predstavljamo vse krščanske skupnosti, ki so na Zahodu znane pod imenom vzhodne Cerkve, in sicer vse številne pravoslavne Cerkve, vzhodne katoliške Cerkve različnih obredov in seveda tako imenovane stare vzhodne Cerkve. Slovenskemu bralcu so še najbolj znane pravoslavne Cerkve, dosti manj pa stare vzhodne Cerkve in vzhodne katoliške skupnosti, ki predstavljajo enega ključnih elementov za razumevanje današnje situacije na Bližnjem vzhodu, kjer so različne vzhodne krščanske skupnosti še dve generaciji nazaj predstavljale kar četrtno vsega prebivalstva. Knjiga o vzhodnih Cerkvah prinaša osnovni opis vsake izmed obravnavanih skupnosti, opremljena pa je tudi z dokumentarnim slikovnim gradivom.

Prolog knjigi je prispeval prof. dr. Bogdan Dolenc, predavatelj religiologije in religijske antropologije na Teološki fakulteti v Ljubljani.

O avtorju

Dr. Klemen Jelinčič Boeta je bil rojen v Ljubljani leta 1973. Pri osemnajstih letih se je preselil v Izrael, kjer je diplomiral iz antropologije in sociologije. Leta 2002 se je vrnil v Ljubljano, kjer je nekaj let kasneje doktoriral iz srednjeveške judovske zgodovine na Slovenskem. Napisal je štiri strokovne knjige o judovski zgodovini in judovstvu nasploh, kakor tudi večje število strokovnih člankov in esejev ter pripravil več radijskih oddaj, nekatere izmed njih tudi o splošnih družbenih vprašanjih ter antropologiji in sociologiji, na primer o Inuitih in krščanstvu. V revijalnem tisku objavlja izvirno poezijo. V slovenščino je prevedel Koran, sicer pa v slovenščino prevaja hebrejsko leposlovje (David Grossman, Hanoh Levin, Sami Mihael idr.). Leta 2012 je uredil in pripravil prevode za vileniško antologijo, posvečeno sodobni hebrejski literaturi. Pri Celjski Mohorjevi družbi je leta 2010 izšlo njegovo delo *Uvod v judovstvo*.

Odlomek iz knjige

Hrvaška grkokatoliška Cerkev

Tudi začetek te katoliške skupnosti bizantinskega obreda je povezan z napredovanjem in umikom Turkov in posledičnim naseljevanjem pravoslavnih srbskih in vlaških Uskokov od 15. stoletja dalje na področju tako imenovane Vojne krajine, ki obsega Belo krajino, Kninsko krajino ali Slavonsko krajino. V 16. stoletju so se naselili tudi na področju Gorjancev. Do prve združitve med temi skupnostmi je prišlo že leta 1611, ko se je škof pravoslavnega samostana Marčo pri Ivaničgradu odločil združiti z Rimom. Leta 1777 je bila v Križevcih v zahodni Slavoniji po ukazu Marije Terezije osnovana katoliška škofija bizantinskega obreda. V mestu je bila zgrajena velika Cerkev in škofijski дворец.

Po prvi svetovni vojni je škofija v Križevcih pridobila pristojnost nad vsemi grkokatoliki v Jugoslaviji, kar se je nadaljevalo vse do konca 20. stoletja. S tem so pod njeno pristojnost prišle poleg skupnosti grkokatoliških Srbov tudi skupnosti Rusinov in Ukrajincev v Slavoniji in Vojvodini, skupnosti makedonskih bizantinskih katoličanov in manjša skupnost romunskih grkokatolikov v Banatu. Tik pred razpadom Jugoslavije je imela Cerkev 62 župnij z okoli 60 duhovniki in 120 redovnicami. Od leta 1966 ima sedež v Zagrebu.

Leta 2001 je bil osnovan apostolski eksarhat v Makedoniji, ki je postal avtonomna makedonska grkokatoliška Cerkev, čeprav podrejena latinskemu škofu v Skopju, in leta 2002 apostolski eksarhat za Srbijo in Črno goro. Pred letom 2001 je bila tudi Makedonija podrejena škofiji v Križevcih. Danes področje grkokatoliške škofije v Križevcih pokriva Hrvaško, Slovenijo ter Bosno in Hercegovino. Leta 2012 je zabeleženih 21.260 vernikov v 46 župnijah, 44 redovnic in 10 semeniščnikov. Dve župniji te Cerkve sta v Sloveniji in sicer v Metliki in Dragi z okoli 400 pripadniki etnično-verske skupnosti.

Grkokatoliška katedrala v Križevcih iz 19. stoletja.